

4.2. Zber a recyklácia odpadu

4.2.1. Čo je dôležité vedieť?

Zber a recyklácia odpadu.

V záujme ochrany životného prostredia je veľmi dôležité, aby sa odpad správne zbieral, triedil a recykloval.

Čo znamená selektívny zber odpadu?

Je to zber odpadov z rôznych materiálov (látok) v rôznych nádobách.

Prečo je dôležitý selektívny zber odpadu?

Preto, aby sa mohol recyklovať.

Aký odpad možno zbierať selektívne?

Papier, plast, sklo, kov.

Recyklácia je spoločnou úlohou nás všetkých, ktorou môžeme prispieť k ochrane životného prostredia.

Kalendár selektívneho zberu odpadu

V každom meste alebo obci je vopred naplánované, v ktoré dni sa bude zbierať selektívne zozbieraný odpad z domov. V týchto dňoch chodia po meste veľké smetiarske autá a odvážajú odpad z domov. Trasu a čas zberu odpadu stanovuje miestny úrad.

Na zber rôznych druhov odpadu používame kontajnery rôznych farieb.

Do **modrého** kontajnera vkladáme len papierový odpad.

Povolené: Môžu to byť noviny, zošity, obálky, knihy, baliaci papier a kartónové krabice. Škatule a kartónové krabice sa pred vyhodením musia poskladať, aby zaberali čo najmenej miesta.

Zakázané: Do tohto kontajnera nevhadzujte zvyšky potravín ani zaolejované či masné papiere. Nemôžu sa sem vhadzovať ani použité papierové vreckovky, utierky, obrúsky, plienky ani použité hygienické vložky.

Plastový odpad zbierame **v žltom** kontajneri.

Povolené: Patria sem PET fľaše na nealkoholické nápoje a minerálnu vodu, flakóny z domácnosti, flakóny kozmetických výrobkov, čisté fólie a plastové vrecká z domácnosti, opláchnuté poháre od kyslej smotany a jogurtov. Plastové fľaše sa musia vhadzovať stlačené.

Zakázané: Nemôžu sa sem vkladať flakóny od chemikálií, masné fľaše ani plastové hračky.

Nie všetky plasty sa dajú recyklovať. Recyklovať a ukladať do žltého kontajnera sa môžu plasty, ktoré sú označené nasledujúcimi kódmi (označeniami):

PET: kód 1, HDPE: kód 2, LDPE: kód 4, PP: kód 5

V kontajneri **zelenej** farby zbierame sklo. Sem sa ukladajú farebné fľaše (od vína a piva) bez viečok alebo uzáverov.

Povolené: Môžu sa sem vkladať poháre od zaváranín a sklenené fľaše.

Zakázané: Nesmie sa sem hádzať okenné sklo, zrkadlá, žiarovky, okuliare, fľašky od liekov a porcelán.

V **červenom** kontajneri zbierame kovový odpad.

Povolené: Sem ukladáme hliníkové a kovové plechovky od nápojov.

Zakázané: Nemôžu sa sem vyhadzovať konzervy so zvyškami jedla.

Biologický odpad ukladáme **do hnedého** kontajnera. V domoch so záhradou sa biologický odpad môže použiť na výrobu záhradného kompostu.

Textílie a šatstvo sa zbierajú v špeciálnych zberných kontajneroch.

Ostatné odpady sa zbierajú v kontajneroch, ktoré sa nazývajú kontajnermi na **komunálny odpad**. Nemôžeme do nich však vkladať nebezpečný odpad. Za nebezpečný odpadom sa považujú lieky, použitý olej, farby, pneumatiky na bicykle. Tieto odpady sa môžu odovzdať na určených miestach. Zvyšky liekov sa musia vrátiť do lekárne.

Elektrický a elektronický odpad sa ukladá do nádob v špecializovaných obchodoch. Do elektrického odpadu patrí pokazená práčka alebo chladnička. Elektronickým odpadom sú aj pokazené počítače, tlačiarne či fotoaparáty.

V niektorých obchodoch sa plastové fľaše a plechovky môžu odovzdať do automatov. Zberný automat vytlačí lístok s hodnotou záloh vratného obalu a za vrátenú sumu si môžete nakúpiť v obchode.

Recyklovanie

Recyklácia – proces, kedy sa zo separovane vyzbieraného odpadu vyrobí nový výrobok

Surovina → hotový výrobok → odpad → druhotná surovina → hotový výrobok

Výhody recyklácie:

- Šetrí energiu
- Šetrí suroviny
- Znižuje množstvo odpadu
- Chráni životné prostredie – do ovzdušia sa dostáva menej CO₂

Bude treba vyrúbať menej stromov na výrobu papiera, vyťažiť menej železnej rudy na výrobu kovov, kašmír a vlna sa môžu opätovne použiť. PET fľaše sa môžu použiť na výrobu textílií, odevov, kobercov a ďalších výrobkov.

Plast je jedným z najškodlivejších materiálov, preto je potrebné nahradiť ho inými materiálmi šetrnými k životnému prostrediu.

Materiál šetrný k životnému prostrediu je taký materiál, ktorý neznečisťuje životné prostredie a nepoškodzuje rastliny, zvieratá ani ľudí.

Plasty znečisťujú životné prostredie počas výroby aj počas ich používania. Väčšina **plastov sa neodbúra ani za 500 rokov**. Najväčším problémom sú **jednorazové plasty**, pretože ich je veľmi veľa.

Recyklačné umenie - mnohí umelci používajú vo svojej tvorbe odpad.